

More Writing

Source 1: ויקרא פרק כ"ג ורמב"ן על התורה

כג וידבר יהוה אל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לְכֶם שַׁבְּתוֹן זְכוֹרֹן תְּרוּעָה
כד מִקְרָא-קֹדֶשׁ: כָּל-מְלָאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָׁה
לַיהוָה:

23,24 And the LORD spoke to Moshe, saying, Speak to the children of Yisra'el, saying, In the seventh month, on the first day of the month, shall you have a sabbath, a memorial of blowing of horns, a holy gathering. You shall do no servile work: but you shall offer an offering made by fire to the LORD.

It appears to me that this interpretation intends to state that we are commanded by law of the Torah to have rest on a festival day even from activities which are not in the category of m'lachah ("work"). Thus we are not to be engaged the whole day in wearisome tasks: measuring out crops of the field, weighing fruits and gifts, filling the barrels with wine and clearing away the vessels, and moving stones from house to house and from place to place [although none of these activities is "work" in the strict sense of the term]. Similarly, if it be a city encompassed by a wall and its gates are locked at night, [and it is therefore according to law of the Torah treated as one domain, and the prohibition against taking out aught from one domain to another is inapplicable there], they would be loading heaps on asses, as also wine, grapes, and figs and all manner of burdens they would bring on a festival; and the market place would be full for all business transactions, the shops standing open and the shopkeepers giving credit, the money-changers sitting before their tables with the golden coins before them, and the workers would rise early to go to their work and hire themselves out for such works [as described above] just as on weekdays, and so on! And since all these matters do not entail m'lachah, they would be permissible on a festival day and even on the Sabbath itself. Therefore the Torah said that [the festival should be a day of] shabbathon (solemn rest), meaning that it should be a day of rest and ease, not a day of labor [and weariness]. This is a good and beautiful interpretation.

רמב"ן ויקרא כג אמור

וְנִרְאָה שֶׁהַמְדַרְשׁ הַזֶּה לומר שְׁנִצְטוּינוּ מִן הַתּוֹרָה לִהְיוֹת לָנוּ מְנוּחָה בְּיוֹם טוֹב אֲפֵלוּ מִדְּבָרִים שְׂאִינָן מְלָאכָה, לֹא שִׁטְרַח כָּל הַיּוֹם לְמַדַּד הַתְּבוּאוֹת, וְלִשְׁקֵל הַפְּרוֹת וְהַמְתְּכוֹת וְלִמְלֵא הַחֲבִיּוֹת יֵין, וְלִפְנוֹת הַפְּלִים וְגַם הָאֲבָנִים מִבֵּית לְבֵית וּמִמְקוֹם לְמִקְוֹם, וְאִם הִיְתָה עֵיר מִקְפַּת חוּמָה וּדְלָתוֹת נְעוּלוֹת בְּלִילָה יִהְיוּ עוֹמְסִים עַל הַחֲמוּרִים, וְאִף יֵין וְעֲנָבִים וְתֵאֲנִים וְכָל מִשָּׂא יָבִיא בְּיוֹם טוֹב, וְיִהְיֶה הַשּׁוּק מְלֵא לְכָל מִקְח וּמִמְכָר, וְתִהְיֶה הַחֲנוּת פְּתוּחָה וְהַחֲנוּנֵי מִקְיָף, וְהַשְּׁלַחְנִים עַל שְׁלַחְנָם וְהַזְּהוּבִים לִפְנֵיהֶם, וְיִהְיוּ הַפּוֹעֲלִים מְשַׁבְּיָמִין לְמִלְאכְתָּן וּמְשַׁבְּרִין עֲצָמָם כַּחַל לְדְבָרִים אֱלוּ וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, וְהִתְרוּ הַיָּמִים הַטּוֹבִים הָאֵלוּ וְאֲפֵלוּ הַשַּׁבָּת עֲצָמָה, שֶׁבְּכָל זֶה אֵין בָּהֶם מְשׁוּם מְלָאכָה. לְכֹךָ אָמְרָה תּוֹרָה שַׁבְּתוֹן, שִׁיְהִיָּה יוֹם שְׁבִיתָה וּמְנוּחָה, לֹא יוֹם טַרְחָה. וְזֶהוּ פְּרוּשׁ טוֹב וְיָפֵה.

שבת פרק שלשה ועשרים

גמראשבת: Source 2:
דף קמ"ח

א משנה * ואל אדם מחבירו פדי
 יין וכדי שמן ובלבד שלא
 יאמר לו "הלויני". וכן האשה מחבירתה פכרות.
 ואם אינו מאמינו - מניח טליתו אצלו, ועושה עמו
 חשבון לאחר שבת. וכן ערב פסח בירושלים שחל
 להיות בשבת, מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו,
 ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב.

ב גמרא אמר ליה רבא בר רב חנן לאבני:
 מאי שנא "השאלני" ומאי שנא "הלויני"? אמר ליה:
 "השאלני" - לא אתי למיכתב, "הלויני" - אתי
 למיכתב.

Source 6: שלחן ערוך אורח חיים

יא בהשואל

דבר מחברו לא יאמר לו הלויני, דמשמע (מב) *לזמן מרבה (מג) ואיפא למחש (יד) שמא
 יכתב, *אלא יאמר לו השאלני. ובלשון לעז שאין חלוק בין הלויני להשאלני, צריך שיאמר
 (טו) (מד) תן לי: הגה וכלנה בשבת ואינו רוצה להאמינו (מה) ניח משכון אצלו, אכל לא יאמר לו הילך משכון,
 דהוי כעבדא דחל* (ב"י בשם א"ח). כשם שאין לזין בשבת (מו) כף אין פורצין בשבת

Source 4: ישעיהו
פרק נ"ח

אס־תִּשִׁיב מִשַׁבַּת רַגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפִצְךָ בַּיּוֹם
 קִדְשִׁי וּקְרֵאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקִדּוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד וּכְבֹדָתוֹ
 כד מעֲשׂוֹת דְרָכֶיךָ מִמְצוֹא חֲפִצְךָ וּדְבַר דְּבַר: אִזּוֹ תִתְעַנֵּג עַל-
 בַּמַּתִּי יְהוָה וְהִרְבַּבְתִּיךָ עַל-בְּמוֹתַי אֲרִץ וְהֵאכַלְתִּיךָ גַחְלַת יַעֲקֹב
 אֲבִיךָ כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר:

If thou restrain thy foot be- 13
 cause of the sabbath, from pursuing thy business on my holy
 day; and call the sabbath a delight, the holy day of the LORD
 honourable; and shalt honour it, not doing thy own ways, nor
 pursuing thy own business, nor speaking of vain matters, then 14
 shalt thou delight thyself in the LORD; and I will cause thee
 to ride upon the high places of the earth, and feed thee with
 the heritage of Ya'aqov thy father: for the mouth of the LORD

Source 5: גמראשבת
דף ק"ב

וְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מִפְּקָחִין
פִּיקוּחַ נְפֶשׁ וּפִיקוּחַ רַבִּים בַּשַּׁבָּת, וְהוֹלְכִין לְבֵתִי כְּנִסְיוֹת
לְפִקְחָהּ עַל עֶסְקֵי רַבִּים בַּשַּׁבָּת. וְאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר
נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הוֹלְכִין לְטַרְטִיאוֹת וּלְקַרְקָסָאוֹת
וּלְבִסְיָלָקָאוֹת לְפִקְחָהּ עַל עֶסְקֵי רַבִּים בַּשַּׁבָּת. וְתָנָא דְבִי
מְנַשֶּׁה: מְשַׁדְּכִין עַל הַתִּינוּקוֹת לִיאָרְס בַּשַּׁבָּת, וְעַל
הַתִּינוּק לְלַמְדוֹ סֵפֶר וּלְלַמְדוֹ אוּמָנוּת. – יְאָמַר קְרָא
"מִמְצוֹא חִפְצָה וְדִבֵּר דְּבַר", יִחְפְּצֶיךָ – אֲסוּרִים,
חִפְצֵי שָׁמַיִם – מוֹתְרִין.

Source 6: שלחן ערוך
אורח חיים

הַלְבוּת שַׁבַּת סִימָן שׁו

ו (כה) חִפְצֵי שָׁמַיִם מִתַּר לְדַבֵּר בָּהֶם, כְּגוֹן (כו) חֲשֻׁבוֹנוֹת שֶׁל
מִצְוָה, (כז) וְלִפְסֵק (י) צְדָקָה, (כח) וּלְפַקְחָהּ עַל (י) עֶסְקֵי רַבִּים, (כט) וּלְשַׁדְּךָ הַתִּינוּק לְאָרְס,
*וּלְלַמְדוֹ סֵפֶר (ל) אוֹ אֲמָנוּת. *וְיִדְוֹקָא לְדַבֵּר אִם רוּצָה לְהַשְׁתַּפֵּר, (לא) אָבַל לְשַׁכְרוֹ וּלְהַזְכִּיר לוֹ סְכוּם
מַעוֹת אָסוּר: הֵגֵה יֵשׁ אוֹמְרִים דְּבַמְקוֹם שְׁנוּהֲגִין לְתַן לְקוּרָא בְּתוֹרָה מִי שְׁבַרְךָ וְנוֹדֵר לְצְדָקָה אוֹ לְחֶזֶן, דְּאָסוּר בַּשַּׁבָּת
לְפַסֵּק (לב) כְּמָה יִתֵּן (א"ו), וְהַמְנַהֵג לְהַקֵּל, דְּהָא מִתַּר (לג) לְפַסֵּק (ח) צְדָקָה: ז *מִתַּר (ט) לְמַדֵּד בַּשַּׁבָּת
(לד) מְדִידָה שֶׁל מִצְוָה, (לה) כְּגוֹן לְמַדֵּד אִם יֵשׁ בְּמִקְוָה אַרְבָּעִים סָאָה. וְלַמְדֵּד אֲזוּר מִי שֶׁהוּא חוֹלָה וּלְלַחֵשׁ
עָלָיו כְּמוֹ שְׁנוּהֲגִים הַנָּשִׁים, מִתַּר, דְּדִהוּי מְדִידָה (לו) שֶׁל מִצְוָה:

מְשַׁנֵּה בְּרוּרָה

ו (כה) חִפְצֵי שָׁמַיִם וְכו'. דְּכָתִיב "אִם תְּשִׁיב מִשְׁבַּת רִגְלְךָ, מִמְצוֹא חִפְצָה וְגו'", וְדָרְשׁוּ: חִפְצֵי
אֲסוּרִין, חִפְצֵי שָׁמַיִם מִתְרִין: (כו) חֲשֻׁבוֹנוֹת. וּמִתַּר לְחַשֵּׁב מֵה שְׁצָרִיךְ לְסַעוּדַת מִצְוָה [מ"א]: (כז) וְלִפְסֵק צְדָקָה. לְעַנְיִים אוֹ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת.

(כח) וּלְפַקְחָהּ עַל עֶסְקֵי רַבִּים. לְעֵינֵי וְלַחֲקֵר, דְּצָרְכֵי רַבִּים הֵי צְרִיךְ מִצְוָה. וּמִתַּר (כט) אֲפִלּוּ
לִילֵךְ לְבֵתִי טַרְטִיאוֹת שֶׁמִּתְכַּנְּסִין שָׁם הָאֵינָם יְהוּדִים כְּדִי לְפַקְחָהּ בְּשִׁבְלֵי הַרְבִּים. וְכָתִיבוּ הַפּוֹסְקִים, דְּלֹא הִתַּר אֲמִידָה לְאִינוּ יְהוּדִי לְעִשׂוֹת מְלָאכָה וְלֹא
שְׁבוּת אַחֵר בְּשִׁבְלֵי עֶסְקֵי רַבִּים, דְּרַק הַפְּקוּחַ וְהַתְּעַסְקוּת בְּדַבְרֵים בְּלֹא מְלָאכָה, דְּאָסוּר בְּצָרְכֵי יְחִיד מִשׁוּם "וְדַבֵּר דְּבַר", זֶה הִתַּר לְדַבֵּר מִצְוָה אוֹ
לְצָרְךָ רַבִּים [מ"א וּש"א]. וְעֵינֵי לְקַמֵּן בְּסִימָן שׁוֹ צִיפֵי הַ לְעֵיל בְּסִימָן רַעוּ סִיפֵי ב בְּהִגָּה: (כט) וּלְשַׁדְּךָ הַתִּינוּק. צָרִיךְ לוֹמַר (כט) הַתִּינוּק:

(ל) אוֹ אֲמָנוּת. דְּהוּא נְמִי עוֹסֵק בְּמִצְוָה, דְּאִם אֵין לוֹ אֲמָנוּת עוֹסֵק בְּגוֹל:
(לא) אָבַל לְשַׁכְרוֹ וְכו'. כְּנ"ל (ל) בְּסַעֲיָה ג בְּהִגָּה, פְּדַעַת הַלִּשְׁאֹסִרִים
שָׁם: (לב) כְּמָה יִתֵּן. אֲלֹא יֵאמַר סָתָם: אָמַר בְּעַבְרֵי מִי שְׁבַרְךָ:
(לג) לְפַסֵּק צְדָקָה. וְאֲפִלּוּ הַחֶזֶן עֲשִׂיר, כִּינֵן שְׁנוּהֲגִין לוֹ זֶה כְּדִי שִׁיחַפְּלֵל
לְפָנֵי הַעֲמוּד הֵי צָרְךָ מִצְוָה. וּבְעֵינֵי הַכְּרֹז מִצְוֹת בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת יֵשׁ אוֹסְרִין,
וְיֵשׁ מִתְרִין, דְּלֹא שִׁיךְ מִקַּח וּמִמְכָּר אֲלֹא בְּחִפְזָה הַנְּקָנָה, וּבְמִקוֹם שְׁנִיחָה הִתַּר
אֵין לְמַחֲוֹת כִּינֵן. וְקִנְיַת מְקוֹמוֹת בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְכֵן קִנְיַת אֲתֵרוּגִים מִן הַקֶּהֶל
אַחַר גְּמַר מִצְוֹת, שְׁקוּנִים אוֹתָם לְאֲכִילָה אוֹ לְהַרִיחַ, לְכָלֵי עֲלָמָא אָסוּר, וְכֵן
לְקִנְיַת שׁוֹפֵר אוֹ אֲתֵרוּג בְּיוֹם־טוֹב מִן הַמּוֹכֵר אֲתֵרוּגִים אָסוּר [מ"א וּש"א].

בְּאוּר הַלְכָה: וּלְלַמְדוֹ סֵפֶר אוֹ אֲמָנוּת. דַּע, דְּתַנָּאִים אֲפִלּוּ כִּהֵן הַעֲנִין
כְּמִתְרָא, דִּישׁ סוֹכְרִין דְּצָרִיךְ הָאֵב לְלַמְדוֹ לְכַנּוּ תוֹרָה וְגַם לְלַמְדוֹ אֲמָנוּת [וְהוּא
הִדִּין אִם מְלַמְדוֹ שִׁדְעָה לְסַחֵר, כֵּן קָמַר בְּשִׁלְטֵי־הַגְּבוּרִים], וְהַתָּנָא רַבִּי נְהוֹרָאִי
אָמַר: מֵינַח אֵינִי כֹל אֲמָנוּת שְׁבַעֲוֹלִם וְאֵינִי מְלַמֵּד לְכַנּוּ אֲלֹא תוֹרָה בְּלִבֵּי, שְׁכָל
אֲמָנוּת שְׁבַעֲוֹלִם עוֹמְדוֹת לוֹ לְאֵדָם בְּעַת יְלִדוּתוֹ, וְלַעֲת זְקֻנָתוֹ מִת מוֹטֵל כְּרַעֲב,
אָבַל תוֹרָה עוֹמְדָת לוֹ לְאֵדָם כִּלְדוּתוֹ וּבְעַת זְקֻנָתוֹ כְּשֶׁהוּא חֵלֵשׁ, שְׁנִיאֲמַר וְכו'.
וּמִכָּל מְקוֹם גַּם זֶה שְׁמַלְמֵד לְכַנּוּ אֲמָנוּת צָרִיךְ לְכָלֵי עֲלָמָא לְלַמְדוֹ מִתְחַלָּה, וְגַם
בְּעַת שְׁהוּא עוֹסֵק בְּמִלְאכְתּוֹ, תוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, דְּאִי לֹא הִכִּי יִמְצָא בְּמִלְאכְתּוֹ
גּוּפָא כְּמָה עֲנָגִים מֵאֲסוּר גְּזוּל, וְגַם עוֹד תְּפִלוֹת רַבּוֹת וּפְרַצַת הַדַּת לְגַמְרֵי חַס
וְשְׁלוֹם. וּבְכַרְטָּס כִּימֵינוּ שֶׁהִפֵּל מִתְפַּזְרִין בְּמִקוֹמוֹת הַרְבֵּה אֲשֶׁר אֵין עִם יִשְׂרָאֵל
שׁוֹמְרֵי דַת הַתּוֹרָה מְצוּיִין שָׁם, אִם לֹא יִהְיֶה כְּבוֹעַ כְּנַפְשׁוֹ מְעַנּוּרֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה

וְשִׁמְרֵת הַמְצוּת, צְלוּל חַס וְשְׁלוֹם שִׁיחַלֵּל שַׁבַּת בְּמִלְאכּוֹת גְּמוּרוֹת שִׁיב בְּהֵן חִיב סְקִילָה. וְאֲפִלּוּ כְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה, שִׁדְעוּעַ שְׁהִיא מְגַנִּי [מִן הַיִּסּוּרִים] וּמִצְלִי מִן הַחֲטָא,
אֲמָרוּ: כֹּל תוֹרָה שְׁאֵין עִמָּה מְלָאכָה [וְהוּא הִדִּין אֵינֶה עֶסֶק גַּם־כֵּן הוּא כְּלָל מְלָאכָה, וְכִינֵי לְכָלֵי בְּשֵׁם שְׁלִטֵי־הַגְּבוּרִים] סוּפָה בְּטֵלָה וְגוֹרְרַת עוֹן, כִּלְשָׁכֵן כְּלַמּוֹד הַמְלָאכָה
כֹּל תוֹרָה, כְּוַדָּא גּוֹרְרַת עוֹנוֹת הַרְבֵּה וְגַם פְּרַצַת הַדַּת כְּכִלְוֹ חַס וְשְׁלוֹם:

**Source 7: שמירת שבת
כהלכתה**

ל.ב. אסרו חז"ל למדוד ולשקול בשבת וביו"ט (פג). אפילו בכלי שאינו מיוחד למדוד בו (פג), ואיסור זה נוהג בין אם מודד ושוקל לצורך מקח וממכר ובין אם עושה כן בלי כל קשר עם מקח וממכר אלא לשימוש עצמי, כגון לצורך הכנת מאכלים בשבת או כדי לדעת את כמות הקמח שהוא צריך לאפיית העוגה ביו"ט (פג), וראה להלן סעיפים מ"ב.

ל.ה. השקילה במאזניים אסורה בכל אופן, גם כאשר אינו מדייק בה אלא מוסיף או גורע במעט (צ). או שאינו שוקל במשקלות אלא שוקל כנגד כלי שיש לו משקל ידוע, או שמתכוון לשקול את הכלי לאחר צאת השבת (צא).

ל.ו. אסור לו לאדם לשקול את עצמו או את אחרים, וכן אסור למדוד את גובהו וכיו"ב (צה). ולענין שקילת תינוק כשיש צורך לדעת, אם הוסיף אחרי ארוחתו וכמה, ראה להלן פרק לז סעיף ה.

ל.ח. מותר למדוד (צב) ולשקול (צג) לצורך מצוה, ולכן מותר למדוד גביע, אם אמנם מחזיק כשיעור הדרוש לקידוש ולהבדלה; מותר לשקול את כמות המצה שעליו לאכול למצות ליל הסדר; מותר למדוד שיעור תחום-שבת, דהיינו אלפיים אמה מן הבית האחרון של העיר, וכיו"ב.

ל.ט. מותר למדוד ולשקול לצורך חולה (צד), ולכן מותר למדוד ולשקול את כמות האוכל לצורך חולה שצריך לאכול ביום-הכיפורים, וכפי שיבואר להלן פרק לט סעיף יט; מותר למדוד לו את החום, וראה להלן פרק מ סעיף ב; מותר להשתמש לצורך החולה בשעון-פסיקה (סטופר, טיימר), וכן בשעון-חול, כגון להאכילו לזמנים מסויימים או למדוד לו את הדופק, וראה לעיל פרק כח סעיף ל.

מ. המכין אוכל בשביל תינוק, והוא צריך לדעת את כמות האוכל שהתינוק אוכל, מותר לו לשקול או למדוד, אך אם אפשר, יעריך את הכמות, דהיינו שלא ימדוד אותה מדידה מדוייקת, וכדלעיל סעיף לד (טז).

Source 8: The Shabbos Home, by Rabbi Simcha Bunim Cohen

II: ACTIVITIES WHICH MAY LEAD TO WRITING

B. Giving Gifts

It is forbidden to give a gift on Shabbos, since the transfer of ownership resembles a transaction.⁹ It is even forbidden for a husband to give a gift to his wife and for a parent to give a gift to his child. [There is a dispute among the *Poskim* as to whether the prohibition applies to giving a gift to a gentile.¹⁰] There is, however, one exception to this prohibition. It is permitted to give a gift on Shabbos to enable the recipient to perform a *mitzvah*.

Permissible Methods of Giving Gifts on Shabbos

Even when a gift is not needed for the purpose of a *mitzvah*, it can be awarded if the transfer of ownership does not take place on Shabbos. This can be accomplished in one of two ways.

1) The donor should hand the gift to a third party (who is not a member of his own household) before Shabbos, and have that party lift it three *tefachim* from the ground with the intention of acquiring it on behalf of the recipient. The recipient automatically acquires possession at that time, although unaware of the fact. The donor may then retrieve the article from the third party and hand it to the recipient — who already owns it — on Shabbos.¹³

2) One may hand a gift to its intended recipient on Shabbos with the instruction that the recipient bear in mind not to take title until after Shabbos.¹⁴

III. Measuring and Weighing

The Sages prohibited all forms of measuring and weighing on Shabbos, whether for commercial or personal purposes. Measuring and weighing that is of a commercial nature falls under the previously mentioned prohibition against engaging in business transactions. Although the transaction is not yet concluded, the Sages forbade the measuring and weighing itself. Measuring and weighing for personal purposes are forbidden because they fall under the category of *עובְּרָא דְחוּל* — *weekday activity*.^{18*}

*Note: *עובְּרָא דְחוּל* is a category that includes three types of activities: (a) activities that resemble *melachah*; (b) activities that might lead to *melachah*; (c) activities that detract from the holy and elevated aura of the Sabbath.